

A close-up, profile view of a young child with light hair blowing bubbles. The child's mouth is open, and a stream of bubbles is visible. The background is a bright, clear blue sky. The child is wearing a light blue sweater. The overall mood is joyful and carefree.

s ft:

Barns kjemiske hverdag

Praktiske råd for småbarnsforeldre og voksne som jobber med barn
Sunt miljø – god helse!

INNHOLD

Forord	1
Bekymret?	2
På barnerommet	4
På badet	8
På lekeplassen	12
Myggmidler og solkrem	14
Klær og utstyr	16
Når voksne bruker kjemikalier	18
Verdt å merke seg	23
Finn ut mer	26

BARN S KJEMISKE HVERDAG

Barna våre lever på mange måter farligere enn oss voksne når det gjelder kjemiske stoffer: Små barn utforsker gjenstander ved å putte dem i munnen og krabber på gulvet der kjemikalierester kan ligge sammen med støv og skitt. Litt større barn kan dra på oppdagelsesferd i skuffer, skap, garasjen og andre oppbevaringssteder.

Små barnekropper er ekstra sårbare overfor helsefarlige stoffer og har større risiko for å utvikle allergier enn voksne. Miljøvernforvaltningen har et føre var prinsipp som går ut på at vi må ta hensyn til risikoen for at noe kan være skadelig – uten at vi vet helt sikkert hvor skadelig dette er. Vi vet ikke nok om hvordan små barn tåler å bli utsatt for ulike kjemiske stoffer. Men vi vet at vi må gi barna våre ekstra beskyttelse for å være på den sikre siden. Derfor nøyer ikke miljøvernforvaltningen seg med å si at alt er bra så lenge folk kjøper lovlige produkter. At et stoff ikke er forbudt å bruke, betyr ikke nødvendigvis at det er lurt å bruke det. Noen produkter

gjør du klokest i å unngå, andre bør du bruke minst mulig og bare på helt bestemte måter.

Barna våre kan ikke selv velge å beskytte seg mot farlige kjemiske stoffer. Vi voksne som tar valgene for dem, må sørge for å holde oss på den sikre siden og ikke ta sjanser. Med denne veilederen ønsker vi å gi deg noen konkrete råd om hvordan du kan gå fram. Veilederen er laget av Statens forurensningstilsyn (SFT) med faglig bistand fra Mattilsynet.

BEKYMRET?

FAKTA:

Følg merkingen på produkter og kjøp helst miljømerkede varer.

Mange er urolige for vår kjemiske hverdag, og det er forståelig. Antallet mennesker med allergiske sykdommer har for eksempel eksplodert siden 1960-tallet. Vår kjemiske hverdag er trolig en viktig årsak. Tusenvis av kjemiske stoffer er i omløp, og mange av dem vet vi for lite om. Fagfolk kan være uenige, og mediene serverer noen ganger overdrevne historier om stoffer med hittil ukjente skadevirkninger på helse og miljø. Selv om opplysningene vi får i mediene ikke alltid er korrekte, bidrar de til debatt og fokuserer på problemene. Ingen vet alt om kjemiske stoffer og deres mulige skadevirkninger. Når det er så vanskelig å ha oversikt; hvordan kan vi da sikre oss – og barna våre?

Om vi ikke vet alt, vet vi i hvert fall nok til å ta visse forholdsregler.

Kjemiske stoffer kan være farlige på forskjellige måter. De kan være brann- eller eksplosjonsfarlige, miljøfarlige eller helsefarlige. De helsefarlige stoffene kan være giftige,

allergifremkallende, arvestoffskadelige, etsende, irriterende og så videre. De giftige stoffene kan være akutt giftige slik at de virker med en gang, eller virkningen av stoffet kan komme etter lang tid. Noen stoffer skilles ut eller brytes raskt ned av kroppen, mens andre lagres lenge i kroppen og kan gi varig skade. Enkelte kjemikalier som lagres i kroppen har først merkbare skadevirkninger for kommende generasjoner.

Farlige stoffer får vi i hus på flere måter. Når vi kjøper produkter som maling, myggspray og vaskemidler, vet vi at de kan være helsefarlige. Men også produkter som klær, leketøy eller datamaskiner, kan inneholde og avgi store eller små mengder helse- og miljøfarlige stoffer. Flytende kjemiske produkter har stor risiko for akutt helseskade ved for eksempel svelging. Faste, bearbejdede produkter, for eksempel fargestifter eller plastleketøy, gir mindre risiko for akutt helseskade. Det er ikke krav om helsefaremerking av slike produkter, men de er ikke nødven-

digvis problemfrie av den grunn. Produktene kan avgi små mengder skadelige stoffer over tid, for eksempel når de suges og tygges på.

Hva kan du gjøre? Se på merker og les på etiketter! Produkter kan være merket av forskjellige grunner: Fordi de er helsefarlige, fordi de er miljøfarlige – eller fordi de er mer miljøvennlige enn andre. For leketøy finnes en egen merkeordning; – CE-merket. Mer om de ulike produktmerkene finner du på side 25. Alle farlige kjemiske produkter skal være merket med et faresymbol på oransje bunn. En oversikt over symbolene finner du på side 24.

PÅ BARNEROMMET

Mye som finnes på barnerommet kan inneholde helse- og miljøfarlige stoffer: Fargerikt leketøy, sminke, smykker, materialer til kreativ forming og tekstiler. For noen produkter finnes det regler om hva de kan inneholde, men for mange produkter gjelder bare det generelle kravet om at de ikke skal være farlige.

Madrasen

Myk skumplast som brukes til for eksempel madrasser, kan inneholde små mengder av stoffer som er svært allergifremkallende. De damper raskt av, og etter et par uker er de borte. Madrasser skal være luftet ved fabrikk, men hvis det lukter av en ny madrass, kan det være lurt å luften godt før bruk. Alternativt kan du velge en madrass av et annet materiale.

Sengetøyet

Synes du det lukter av nytt sengetøy? Lukten skyldes at det sitter kjemikalierester i tøyet, for eksempel formaldehyd eller fargestoffer. Disse stoffene kan være allergifremkallende. Hvis du vasker sengetøyet før du bruker det, vil kjemikalierestene forsvinne. Tips om trygge vaskemidler finner du på side 18.

Myke plastleker

Myke plastleker, som dukker og badeleker, kan være laget av PVC-plast. For at PVC-plasten skal bli myk, må den tilsettes kjemikalier. Noen av disse myknerne – ftalater – er helseskadelige. Barna kan få i seg ftalatene ved å bite eller suge på produktene. I 1999 ble det forbudt å selge produkter med ftalater til barn under tre år. Selv om det ikke er lovlig å selge produkter med ftalater til barn under tre år, er det all grunn til å være oppmerksom. Produkter beregnet på større barn kan fortsatt inneholde ftalater.

Krabbematter/gymmatter

Gymmatter laget av PVC-plast kan inneholde ftalater. Slike matter er derfor ikke egnet som krabbe-/lekematter for de minste barna. Mattene kan også inneholde bakteriehemmende tilsetninger som kan virke allergifremkallende for små barn. Spør forhandler hvis du er usikker på hva matten inneholder.

Selvlysende leker

Vær oppmerksom på at leker som består av et plastrør med en lysende væske, kan inneholde helsefarlige kjemikalier. Fluoriserende figurer inneholder ikke farlige stoffer, og de er heller ikke farlige når de lyser.

FAKTA:

Fra 2007 blir de tre farligste ftalatene forbudt i alle leker.

Sminke

Sminke kan inneholde stoffer som enkelte kan reagere på, for eksempel fargestoffer, konserveringsmidler eller parfyme. Hvis du vet at det er bestemte stoffer barnet ikke tåler, kan du sjekke listen over innholdet i produktet. All kosmetikk skal ha en innholdsfortegnelse, nettopp med tanke på dem som måtte være sensible for enkelte stoffer. Spør i butikken hvis du ikke finner innholdsfortegnelsen på emballasjen. I Norge, som i resten av EØS-området, er det strenge regler for sminke som sikrer at produktene ikke skal medføre helseskade ved normal bruk. Det er sjelden barn får allergi på grunn av sminke. Se ellers side 9 om såper, sjampo og kremer.

Modellermasse

Mange typer masse som brukes til modellering, inneholder og avgir kjemiske stoffer. Noen er for eksempel basert på PVC-plast med myknere som kan ha negative helseeffekter. Risikoen for å få i seg helseskadelige stoffer er tilstede hvis barnet tygger på modellermassen.

Maling og lim for barn

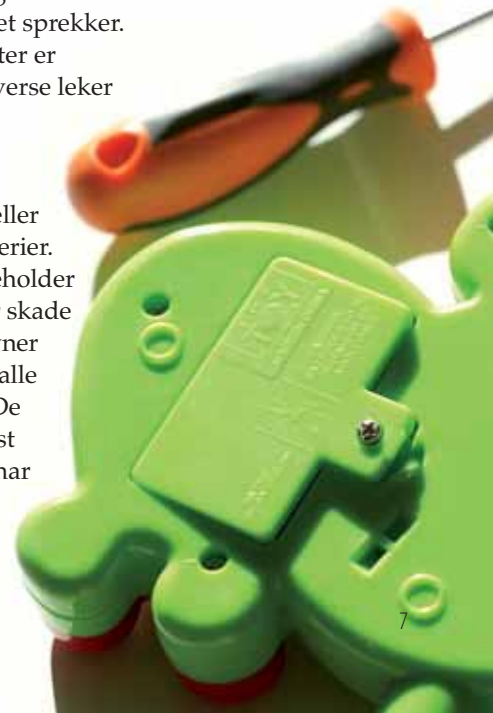
Slike produkter er ofte vannbasert, men de kan inneholde konserveringsmiddel som kan gi allergi. Lakk og lim til hobbybruk og byggesett kan inneholde helseskadelige kjemiske stoffer, for eksempel løsemidler. Det gjelder strengere regler for slike produkter til barn enn for produkter til voksne.

Væskefylte produkter

Væskefylte produkter kan inneholde flere væsketyper, for eksempel vann og mineralolje. Vannet kan inneholde bakterier eller desinfeksjonsmidler som kan være farlig å svelge. Oljen er også farlig å svelge. Barna kan få i seg væsken hvis produktet sprekker. Eksempler på væskefylte produkter er drikkekrus med doble vegger, diverse leker og dekorasjonsgjenstander.

Leker og annet med batterier

Leker og annet som lyser, spiller eller lager andre lyder, inneholder batterier. De små knappcellebatteriene inneholder som regel kvikksølv som gjør stor skade om de kastes i søppelbøtta og havner i naturen. Knappcellebatterier og alle ladbare batterier må leveres inn. De kan leveres til en hvilken som helst forhandler av slike batterier som har plikt til å ta dem imot gratis.

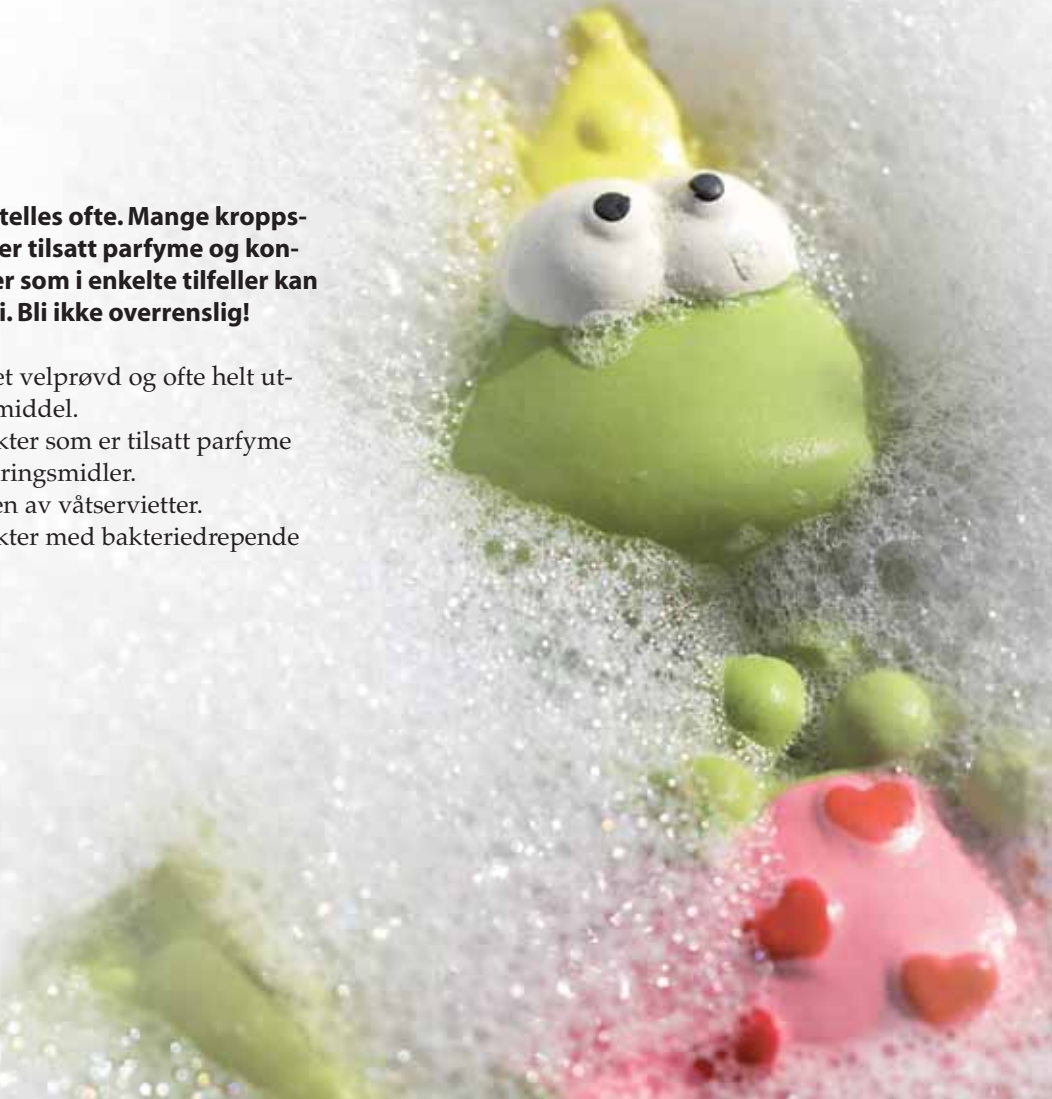
PÅ BADET

FAKTA:

Se etter produkter som er Svanemerket, merket med EU-blomsten eller anbefalt av Astma- og allergiforbundet. Les mer på side 25.

Barn bades og stelles ofte. Mange kroppspeieprodukter er tilsatt parfyme og konserveringsmidler som i enkelte tilfeller kan forårsake allergi. Bli ikke overrenslig!

- Rent vann er et velprøvd og ofte helt utmerket vaskemiddel.
- Unngå produkter som er tilsatt parfyme eller konserveringsmidler.
- Begrens bruken av våtservietter.
- Unngå produkter med bakteriedrepende midler.

Såpe, sjampo og kremer

Barn har tynn og følsom hud, noe som gjør at de kan være mer utsatt for å få utslett og irritasjonseksem. Verken utslett eller irritasjonseksem er akseptable bivirkninger ved bruk av kosmetiske produkter. Oppstår dette, og det sikkert kan påvises at problemet skyldes et kosmetisk produkt, er dette produktet forbudt omsatt. Slike saker kan tas opp med Mattilsynet. Det krever imidlertid at du også får en lege til å vurdere saken.

Som for sminke, inneholder også såper, sjampoer og kremer ofte parfymestoffer og konserveringsmidler. I noen tilfeller kan dette gi seg utslag i allergisk kontakteksem dersom barnet er sensibelt mot stoffet på grunn av tidligere bruk eller ved kontakt med andre produkter. Hvis du vet at det er bestemte stoffer barnet ikke tåler, kan du sjekke listen over innholdet i produktet. All kosmetikk skal ha en innholdsfortegnelse, nettopp med tanke på dem som måtte være sensible for enkelte stoffer. De fleste innholds-

lister omfatter i dag også mange forskjellige parfymestoffer. Spør i butikken hvis du ikke finner innholdsfortegnelsen på emballasjen. I Norge, som i resten av EØS-området, er det strenge regler for slike produkter som sikrer at de ikke skal medføre helseskade ved normal bruk. Det er sjelden barn får allergi på grunn av kosmetiske produkter.

Mange kosmetiske produkter har i dag påtrykt et symbol (krukke som åpnes) som viser hvor lenge produktet er trygt i bruk etter at det er åpnet. Et lurt råd er å kaste produktet etter at datoen er gått ut. Dette bør gjøres først og fremst for å unngå problemer på grunn av mulig innhold av skadelige bakterier eller andre skadelige mikroorganismer.

Lurer du på om produsentene har registrert skadevirkninger ved bruk av et kosmetisk produkt, kan du kontakte dem på følgende internettsadresse: www.european-cosmetics.info. Finner du ikke produsenten på denne måten, kan du be Mattilsynet om hjelp.

Noen såper og tannpastaer inneholder bakteriedrepende midler som kan gjøre bakterier resistente mot antibiotika. Normal bakterieflora gir barnet ditt bedre motstandskraft mot farlige bakterier. Du bør derfor sjekke innholdsdeklarasjonen for å unngå produkter med bakteriedrepende midler. Et vanlig bakteriedrepende middel kalles triklosan.

Våtservietter

Fuktigheten i våtservietter skyldes at de inneholder ulike løsemidler, konserveringsmidler og parfyme. Enkelte av disse forbindelsene kan fremkalle allergi. Se ellers under såpe, sjampo og kremer.

Bleier

Spørsmålet om engangsbleier eller tøybleier opptar mange. Begge har sine fordeler og ulemper uten at den ene peker seg ut som mest miljøvennlig. Det blir et spørsmål om hva som passer familien best.

Smokker og biteringer

Tidligere ble mange biteringer og smokker framstilt av myk PVC-plast som inneholdt ftalater. Disse er nå forbudt. Myndighetene anser at dagens smokker og biteringer ikke utgjør noe helseproblem.

PÅ LEKEPLASSEN

På lekeplassen, i barnehagen, i skolegården eller i boligområdet er det ofte lekestativer, sandkasser og andre innretninger av tre. For at treverket ikke skal råtne, er det gjerne behandlet, impregnert, med kjemikalier.

Impregnert tre

Jernbanesviller og mange telefonstolper er impregnert med kreosot. Kreosot eller steinkulltjære inneholder kreftfremkallende stoffer og har en karakteristisk tjærelukt. Det er ikke tillatt å bruke tre impregnert med kreosot på lekeplasser eller andre steder der man lett kan få hudkontakt.

Tre kan også være impregnert med kobber krom og arsen (CCA-impregnering). Dette ble forbudt å bruke fra 2002. CCA-impregnering medførte problemer med avrenning av krom og arsen til blant annet sanden i sand-

kasser. Selv om krom og arsen nå er forbudt i treimpregnering, vil mange av materialene som allerede er i bruk, inneholde disse stoffene. Det kan derfor være lurt å skifte sanden rundt lekeapparatene av og til.

Noen steder er jorden forurenset fra tidligere virksomhet. SFT har utarbeidet "Veiledning om risikovurdering av forurenset grunn" som også gjelder barnehager. Overskrides disse normene, skal materialene skiftes ut.

MYGGMIDLER OG SOLKREM

FAKTA:

Lette klær kan gi god beskyttelse mot både mygg og sol for de minste barna.

Det finnes ulike produkter som er laget for å beskytte både barn og voksne mot forskjellige påvirkninger når vi er ute på tur. Noen beskyttelsesprodukter bør man tenke over hvordan man bruker og ikke bruke dem ukritisk.

Myggmidler

De fleste myggmidler inneholder et stoff – DEET – som kan gi helseskade ved høye konsentrasjoner. Myggmidler bør derfor ikke brukes på barn under tre år, og bare med forsiktighet på større barn. Hvis du må bruke myggmiddel på barn, smør det på klærne og ikke på huden.

Solkrem

For mye sollys kan være kreftfremkallende. Jo mindre barnet er, jo mer utsatt er huden for å bli solbrent. Man må derfor være forsiktig med å la små barn utsettes for direkte sollys. Uten noen som helst beskyttelse kan barnet bli solbrent allerede etter ti minutter. Solhatt og lette klær beskytter godt mot sol. Velg ellers solkremer med høy faktor, helst 30 eller mer. Smør inn barnet rikelig og med jevne mellomrom. Se ellers under såper, sjampo og kremer.

SunCare

kids

LONG-LASTING

HØY

SOLBEMFINTLIG HUD

SPF

40

KLÆR OG UTSTYR

Klær og utstyr av tekstiler

Klær og andre tekstiler kan inneholde rester av fargestoffer, plantevernmidler eller formaldehyd. Vask nye tekstiler før bruk, så blir de fleste kjemikaliene borte.

Smykker, knapper og glidelåser

Smykker, knapper og glidelåser kan inneholde det allergifremkallende metallet nikkell. Jo mer nikkell som avgis, jo større risiko er det for å bli allergisk. Derfor finnes det regler for hvor mye nikkell som kan avgis. Er man først blitt allergisk, kan selv hudkontakt med dørhåndtak gi utslett. Spør i butikken om produktet er nikkelfritt. Kan butikken ikke gi svar med en gang, har de plikt til å undersøke nærmere for deg.

NÅR VOKSNE BRUKER KJEMIKALIER

FAKTA:

Velg miljømerkede produkter.

Kjemiske stoffer og produkter finnes i de fleste hjem. Vi har vaskemidler, metallpuss, rustfjerner, maling, lim, lakk og løsemidler. Skirens, tennvæske og kanskje til og med plantevernmidler og rottegift, for å nevne noen. Alle disse kan være farlige ved feil bruk. Jo færre farlige kjemikalier du har, og jo sikrere du lagrer dem – desto tryggere for barna og desto bedre for miljøet.

De farligste kjemikaliene skal være merket med et faresymbol på oransje bunn. Les mer om merker på side 24. Alle produkter med faresymboler må oppbevares slik at barn ikke får tak i dem. Selv om flaskene har skrukorker med barnesikring, er dette ingen garanti for at barn ikke klarer å åpne dem. Flytende kjemikalier medfører stor risiko for akutt helseskade. Over halvparten av henvendelsene til Giftinformasjonen om alvorlig forgiftning gjelder svelging av petroleumsprodukter som tennvæske, drivstoff og løsemidler. Les alltid bruksanvisningen og sørg for å bruke kjemikaliene riktig. Sørg også for trygg lagring.

Rengjøringsmidler

Rengjøring med kjemiske vaskemidler vil alltid etterlate rester. Det finnes produkter som gjør behovet for kjemiske vaskemidler mindre. Kluter, mopper og annet utstyr laget av mikrofiber utnytter statisk elektrisitet og samler støv og skitt uten bruk av vaskemidler. Ikke bruk større doser vaskemiddel enn nødvendig.

Klesvask

Vaskemidler til tøyvask inneholder mange forskjellige kjemikalier med ulike funksjoner. I tillegg til stoffene som har til oppgave å få tøyet rent, inneholder mange av vaskemidlene stoffer som er mindre nødvendige, som for eksempel parfyme. Parfyme i vaskemidler kan være allergifremkallende. Det samme gjelder stoffer som finnes i tøymyknere. Mykgjøring av klesvasken er en form for kjemisk behandling som etterlater rester av kjemikalier i tøyet.

Barnesikret lukning

Mange helsefarlige kjemikalier skal ha barnesikret lukning. Dette er imidlertid ingen garanti for at barna ikke får åpnet flasken, det tar bare lenger tid. Husk å skru alle korker godt på etter bruk, og oppbevar kjemikalier på et sikkert sted.

Insekt- og ugressmidler

Kjemikalier som brukes mot insekter, ugress og sopp kan også være skadelige for mennesker. Når man bruker slike kjemiske bekjempningsmidler i huset eller hagen, vil mindre mengder av de giftige stoffene bli værende igjen etter behandlingen i kortere eller lengre tid. Les bruksanvisningen nøye og oppbevar kjemikaliene utilgjengelig for barn.

White-spirit, tennvæske og lampeolje

Disse produktene kan være livsfarlig hvis de svelges og kommer ned i lungene. Oljelamper som har løs vekeholder, løstsittende veke eller påfyllingshull uten fast lokk, er derfor forbudt. På grunn av faren for lungeskader, må man *ikke* få barn som har fått i seg lampeolje, tennvæske og slike stoffer, til å kaste opp. Kast usikrede oljelamper!

Maling

Maling inneholder mange ulike kjemiske stoffer og noen av disse stoffene kan være helseskadelige. Velg fortrinnsvis maling som er miljømerket. Gjør unna malerarbeidet når barna ikke er inne og sørg for god lufting. Hvis du skal sette pensler i bløt i white-spirit, dekk beholderen med plastpose og sett den et sted der barna ikke kan få tak i dem.

Trearbeid

Trestøv fra saging og pussing er ikke bra for lungene – og spesielt ikke hvis materialet er sponplater som kan inneholde det allergifremkallende stoffet formaldehyd, eller hvis materialet er malt eller lakkert. Saging og pussing bør helst gjøres utendørs. Bruk støvmaske hvis saging eller pussing gjøres innendørs.

Bil, bensin og frostvæske

Bensinkanner, frostvæske, olje og andre bilpleiemidler må oppbevares utilgjengelig for barn. Inntak av frostvæske kan gi alvorlig helseskade.

VERDT Å MERKE SEG

Faremerking er myndighetenes krav. Noen produkter som leketøy, skal være CE-merket. Det er produsentens forsikring om at produktet overholder myndighetenes krav. Miljømerkene er frivillig merking fra produsenten som viser at produktet oppfyller merkeordningens krav. Unngå produkter med faremerker og velg produkter som er laget for barn. Les bruksanvisningen, følg aldersgrensene og sørg for riktig bruk.

MILJØSKADELIG

Utslipp kan medføre fare for miljøet.

IRRITERENDE

Kan medføre betennelsesreaksjon i øyne, på huden og i luftveiene.

MEGET GIFTIG

Svært små mengder kan forårsake kroniske skader, livsfarlig forgiftning eller død.

EKSTREMT BRANNFARLIG

Antennes meget lett selv ved lav temperatur.

GIFTIG

Små mengder kan forårsake kroniske skader, alvorlig forgiftning eller død.

MEGET BRANNFARLIG

Antennes meget lett ved værelsestemperatur.

ETSENDE

Kan ved kontakt føre til varig skade på hud, svelg eller øyne.

OKSIDERENDE

Sterkt varmeutviklende i kontakt med andre stoffer. Kan føre til brann.

HELSESKADELIG

Relativt små mengder kan forårsake kroniske skader, forgiftning eller død.

EKSPLOSIV

Kan eksplodere i kontakt med ild, ved støt eller friksjon.

Svanen er det nordiske miljømerket. Merket betyr at produktet er blant de mest miljøvennlige innenfor sin produkttype. Svane-merket finnes blant annet på vaskemidler, såpe, bilpleiemidler og gulvpleiemidler.

Blomsten er EUs miljømerke og betyr at produktet hører til de mest miljøvennlige på markedet innen sin produkttype. Merket finnes blant annet på maling og tekstiler.

CE-merket er et felles EU-merke og finnes på mange ulike produkter. Alt leketøy beregnet på barn under 14 år skal ha dette merket. CE-merket betyr at produsenten lover at produktet lever opp til myndighetenes helse- og sikkerhetskrav. Det betyr ikke at produktet er kontrollert av myndighetene.

Finger-tekstsymbolet finnes på kosmetiske produkter der det er spesielle forholdsregler som skal overholdes ved bruk. Opplysninger som det ikke er plass til på produktet, kan angis på en etikett eller vedlagt brosjyre. Man kan også spørre betjeningen om å få se opplysningene i butikken.

FINN UT MER

Når ulykken er ute

Ring 113 eller Giftinformasjonen direkte på telefon 22 59 13 00 (døgnåpen).

Giftinformasjonen

Giftinformasjonen er døgnåpen og eksperter gir deg råd om hva du bør gjøre hvis noen har fått i seg farlige stoffer. Jo mer du kan fortelle om hva som har skjedd, jo bedre hjelp vil du få. Hvis forgiftningen skyldes et kjemikalie, er det en fordel om du har emballasjen til produktet for hånden når du ringer. På nettsiden www.shdir.no finner du informasjon om kjemikalier, legemidler, matvarer, giftige planter med mer.

Statens forurensningstilsyn (SFT)

Statens forurensningstilsyn, SFT, har ansvaret for å følge opp de regelverk som gjelder for klassifisering og merking av farlige kjemikalier, støy og kjemisk innhold i leketøy, barneartikler, lekeplassutstyr og andre forbrukerprodukter. Nettside www.sft.no telefon 22 57 34 00.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, DSB, har ansvar for at produkter og tjenester som tilbys har en tilfredsstillende sikkerhet slik at de ikke medfører fare for forbrukeren. Det innebærer blant annet krav til funksjonalitet ved leketøyet og barneutstyret. Nettside www.dsb.no telefon 33 41 25 00.

Farlige produkter

SFT og DSB har opplysninger på sine nettsteder om farlige produkter, både produkter som er solgt i Norge, men også produkter funnet i andre europeiske land og som kan finnes på markedet her i landet. På www.sft.no gå til "farlige produkter". På www.dsb.no gå til "produkter" .

Helsestasjon og apotek

Spør personalet om det er noe du lurer på. De vet også hvor du kan henvende deg videre. På helsestasjoner og apotek finner du også mye informasjonsmateriell om giftige planter, sikker bruk av medisiner og mye mer. Medisiner som skal kastes, leveres tilbake til apoteket.

Mattilsynet

Mat og kroppsspleieprodukter som sminke, såpe og solkrem er Mattilsynets ansvarsområde. Regelverket skal sikre at produktene ved normal bruk ikke medfører helsefare. Som for mat, blir kroppsspleieprodukter automatisk forbudt dersom de skulle vise seg å medføre en risiko for helsefare. Nettside www.mattilsynet.no telefon 06040.

Stiftelsen Miljømerking

Opplysninger om miljømerkede produkter, informasjon om miljømerking. Nettside www.ecolabel.no telefon 24 14 46 00.

Miljøinformasjon

Miljøinformasjonsloven gir alle rett til å kreve opplysninger både fra offentlige og private virksomheter om forhold som har betydning for miljøet.

Produktkontrollloven gir enhver rett til å få informasjon om produkter som kan forårsake helseskade eller miljøforstyrrelse. Opplysninger kan kreves fra forhandler, grossist, importør, produsent eller ansvarlig myndighet. Du har altså krav på å få vite hva du kjøper eller omgir deg med. Les mer om retten til miljøinformasjon på Miljøverndepartementets nettside www.miljo.no

Grønn Hverdag

Grønn Hverdag tilbyr miljøtips til forbrukere og her finner du et bredt tilbud til folk som vil ta miljøhensyn i dagliglivet. Nettside www.grønnhverdag.no

Barns kjemiske hverdag

Brosjyren er utgitt av Statens forurensningstilsyn (SFT).

Teksten er utarbeidet med faglig hjelp fra Mattilsynet.

Fotografier av kjemiske produkter er tatt med som illustrasjon.

Teksten knytter seg ikke til spesielle produkter.

Brosjyren bygger på det danske «Kemi i børns hverdag» utgitt av Miljøstyrelsen.

Design/illustrasjon: Enzo Finger Design

Foto: Jannecke Sanne

Tykk: www.kursiv.no

Miljø: Denne trykksaken er svanemerket.

Døgnet rundt, hver eneste dag, blir barn utsatt for kjemiske stoffer fra produkter av forskjellige slag. Noen av stoffene er harmløse, andre kan være helseskadelige.

Barn er spesielt sårbare for kjemiske stoffer. For eksempel har de lett for å utvikle allergier. De kan ikke selv velge å beskytte seg mot stoffer som kan være skadelige for dem. Slike valg er det vi voksne som må gjøre. Men hvordan bør vi gå fram for å være på den sikre siden?

ISBN 82-7655-292-7

Statens forurensningstilsyn

Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo

Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00

Telefaks: 22 67 67 06

E-post: postmottak@sft.no

Internett: www.sft.no

I dette heftet kan både foreldre og andre som jobber med barn, finne praktiske tips om hva som er hva: Hva slags produkter er trygge, hva bør man bruke med varsomhet – og hva gjør man klokt i å unngå.